

VAN MOERASLAND TOT VISSERSHAVEN

Onlangs liep er op de inmiddels zeer drukke redactie van „Het Visserijblad” een brief binnengericht aan: Mevrouw Lisje Morre.

Het was echt geen grap, de brief kwam gewoon van iemand die te vlug het bericht had gelezen betreffende de oprichting van de V.Z.W. Werkgroep Liefke Mores. Deze werkgroep stelt zich zoals inmiddels algemeen bekend tot doel nieuw leven in te blazen in de Vuurtorenwijk en in en rond de Oostendse haven. Een eerste initiatief van de werkgroep was al meteen de overname, teneinde het voortbestaan te verzekeren, van „Het Visserijblad”. Tal van andere projecten staan inmiddels reeds op stapel. Maar wie of wat is of was nu eigenlijk Liefke Mores. Was zij de beeldschone deerne van een Oostends kapper?

Nee, dat alvast niet. Liesjemorre groeide immers uit van een modderige schorrevlakte tot een stuk Oostends havengebied, tot het kloppende hart van de Oostendse vissershaven met aanpalende woonwijk.

In 1810 liet Napoleon in de duinen van Liefke Mores de vesting bouwen die aanvankelijk de naam toegemeten kreeg „fort imperial”, in het jaar 1859 werd de eerste vuurtoren aldaar (aan de overkant) opgericht en op de plaats waar zich nu het Oostends visserijdok bevindt bevond zich het gehucht „Liesjemorre” of „de Mosselhoek”. Maar daarmee hebben we nog niets onthuld over de oorsprong van die toch wel zeer intrigerende naam.

Een geschenk van de Geuzen

„Als er een God had bestaan dan had ie zich al lang opgehangen in de masten van een Spaans galjoen aldus de Geuzen die hetzij zonder arm, been, oog of nog erger het Beleg van Oostende hadden overleefd”.

Het gebied Lisjemorre is ontstaan op het eind van de 16de eeuw, ongeveer in 1584 toen de duinen ook langs de oostzijde van de stad Oostende om strategische redenen werden geslecht. Het zeewater stroomde langs alle

COLOFON

Direkteur:	Willy VERSLUYS
Direktieraad:	Daniël CRABEELS Willy VERSLUYS
Verantwoordelijke administratie:	Ivan SCHAMP
Hoofdredakteur:	Flor VANDEKERCKHOVE
Redaktieraad:	Marc LOY Flor VANDEKERCKHOVE
Medewerkers:	André BAERT Hugo BRUTIN L.A. INGHELBRECHT Robert DEPOORTER P. DESECK Robert COELUS Walter CORVELEYN Walter DEBROCK Frank DE CERF Roland DESNERCK Juil DE VOCHT Fernand GEVAERT Norbert HOSTYN Johan LALEMAN Willem LANSZWEERT Marc LOY Johan SANDERS Ingrid STASSE Flor VANDEKERCKHOVE Martine VANDENBERGHE VUURTORENWACHTER (de laatste) Guido WALTERS
Korrespondentie:	VZW LIEFKEMORES, H. Baelskaai 2, 8400 Oostende Tel.: (059) 32 55 59
Abonnementen:	1 jaar (12 nummers) door overschrijving van 1.200 B.F. op rekening 384-0596581-18 van HET VISSERIJBLAD
Alle hierbovenvermelde personen werken uitsluitend vrijwillig, gratis en in hun vrije tijd aan dit blad. EN DAAR ZIJN WIJ FIER OP!	
Lokalen & openingsuren:	H. Baelskaai 2, Oostende Ma. & Di.: 17 - 20 u. / Zat.: 13 - 18 u.
Verantw. uitgever:	Flor Vandekerckhove, H. Baelskaai 2, Oostende

zijden het land binnen en Oostende werd een oninneembare, door water en schorreland omringd, Geuzenbolwerk. Bij ieder hoogtij en zeker bij stormweer drong de zee dieper door in het duin- en achterliggende polderland en baande zich een weg langs greppels en grachten die steeds dieper werden uitgeschuurd. Zo ontstond mettertijd de diepe brede inham die onze huidige havengeul zou worden. Een geschenk van de Geuzen dus, die er zelfs nog niet eens postuum een monument voor terugkregen.

In dit verdrinken land, een paradijs voor de watervogels, tierde algauw welig het lis(riet) en andere waterplanten bestand tegen het zilte zeewater. Lis(riet) en morre(slijf of slib, drijfzand) werden door de Oostendenaars samengevoegd tot één woord: lisjemorre. Het was de plaatselijke benaming voor dit ontoegankelijk moerasland gelegen beoosten de havengeul. En omdat de „s” nog al goed geleek op de „f” in het oude handschrift werd het nu eens uitgesproken als lisjemorre en dan weer als liefemorre.

Dat aan zo'n gevaarlijk ontoegankelijk gebied waarin 's nachts de vreemde geluiden weerklonken van onbekende wezens, ook de nodige legendes verbonden waren hoeft ons evenmin te verwonderen.

Zoals men in de Westhoek de kinderen de stuipen (soms letterlijk) op het lijf jaagde met te vertellen over de waternekker, zo vertelde men in Oostende van de stroatennaaijer of van de liesjemorre. „Pas op hé of Liesje Morre zal u komen pakken en meesleuren naar den overkant”. En dan kreeg men de kinderen achteraf natuurlijk maar in slaap na het toedienen van een papaverbolle of het geven van een beetje rum.

Uit bepaalde verhalen bleek dat Liefke Moorre is een aan lager wal geraakte zeeman zou zijn geweest die zich schuilheid in het moerasland en leefde van de standjutterij. Ande-

re verhalen vertellen dan weer dat zich in het mettertijd dicht begroeide moeras de bende van Liefke Morris schuilhield. Ze pleegden overvallen en terroriseerden de hele streek.

In de Biekorf van 1893 schreef de Oostendse geschiedschrijver Eduard Vlietinck: „Schorre en moeras zijn nu in wei- en zaailand her- schapen en een aanzienlijk wordend ge- hucht bedekt eenen wijk die langen tijd voor eene soort van rovershoek bekend is ge- weest. Getuige daarvan, de spreekwoorden:

„Wacht u van Liesje-Morris, de bende van Liesje Morris, enz...”

Als verschrikkelijk moerasland kreeg het ge- bied van Liesje Morre ook een hele kwalijke naam toen bij de bouw van het „fort Napole- on”, die plaatsgreep vanaf 1810 en zou be- ëindigd worden in 1814, tal van Spaanse krijgsgevangenen die als dwangarbeiders werden ingezet om het fort te bouwen aan moeraskoorts overleden... En dan te beden- ken dat er lui zijn die anno 1988 een VZW Liefke Mores hebben opgericht. Hemel- ter- gend, wraakroepend... Geuzengebroed.

De bewoners van Liefde Mores

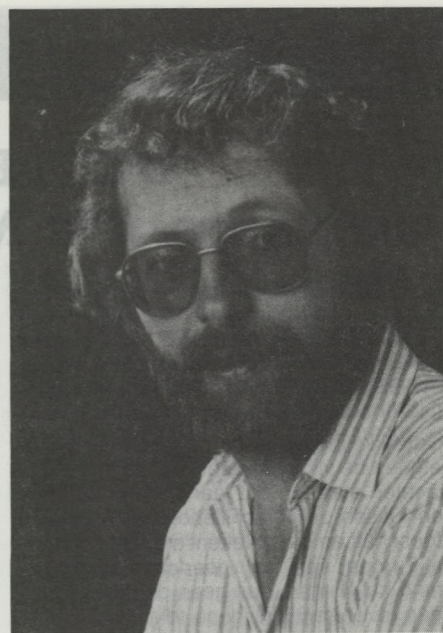
De bouw van de eerste vuurtoren aan „den overkant” betekende ook dat zich daar met- een een kleine zich uitbreidende gemeen- schap kwam vestigen, in de buurt van de nieuwe „phare”. Door de Oostendenaars werd „den overkant” ook wel minachtend het gehucht de Mosselhoek genaamd. Een ver-

wijzing naar de verschillende mosselputen die men er aantrof. In twee rijen huisjes (waar nu het Visserijdok ligt) woonden de mossel- kwekers en de kleine vissers met hun gezin. De Mosselhoek had zijn eigen vissersvloot. Ze bestond uit een veertigtal éénmannsloe- pen waarmee ze op visvangst togen naar sprut en garnaal vlak onder de kust. Andere bewoners verdienden hun inkomen met de palingvangst of met het ballasten van de gro- te schepen, die de haven van Oostende weer verlieten nadat ze er hun lading bestaande uit hout of meststoffen hadden gelost. Wie niet rechtstreeks met de visserij zijn brood verdiende ging werken bij de scheepswer- ven in de stad, werkte als havenarbeider of in de oesterputten. Strandjuten was eveneens een zeer typische activiteit, vooral dan van de oudere vissers.

Met de aanleg van het Visserijdok verdween de Mosselhoek of het gehucht Liefke Mores. De bewoning verlegde zich naar de huidige, zich nog steeds uitbreidende en dynami- sche, Vuurtorenwijk. Liefke Mores werd het gebied van de Oostendse visserij met aan- verwante vishandelsbedrijven, kantoren, scheepswerven, enz...

Maar Liefke Mores is blijven bestaan, een straat draagt haar naam en een VZW met de- zelfde benaming werd opgericht... de bende van Liefke Mores is terug en je zult er nog veel van horen.

Walter Corveleijn.

Walter Corveleijn, geb. te Oostende op 12.9.1947. Hoofdredakteur-journalist van het luxe tijdschrift NOORDZEE-Magazine. Bij Pros Vandenberghe leerde hij de vis- serij kennen, maar de zee en haar boeien- de leefmilieu waren reeds zijn passie van kindsaf aan.

Marine voortstuwingsmotoren

**75 JAAR ERVARING
TER UWE BESCHIKKING
„DE MOTOR”**

**DE BELGISCHE LEADER
IN DIESELMOTOREN**

**Gamma: 200 - 2.400 Pk
600 - 1.000 tr/min.**

ANGLO BELGIAN CORPORATION
WIEDAUWKAAL 43, B-9000 GENT
TEL. 0032 91/234541 (5 L.) & 255542 (2 L.)
TELEX 11 298 abcb
TELEFAX 091/240301

Contact persoon: E. DE POORTER